

Szkennerrel próbálják megfejteni, mit rejt a halom

Számítógépes leképezéssel igyekeznek brit régészek megfejteni a brit kőkorszak egyik legnagyobb titkát. A Wiltshire-i Silbury Hill az egyik legnagyobb, emberkéz alkotta neolitikus halom Európában, de senki sem tudja, miért és kik emelték.

Májusban egy lyuk jelent meg a tetején. Ezt a helyzetet kihasználva a kutatók most háromdimenziós számítógépes képekkel próbálják megtudni, mit rejt a domb. Ezért kívülről megerősítik a domb szerkezetét, nehogy összedőljön, majd négy kicsi, vízszintes lyukat fúrnak, amelybe szkennert tolnak be. Az általa nyert felvételek remélhetőleg megmutatják, mit rejt a domb.

A 40 méter magas, több mint 400 mé-

ter átmérőjű halmot számítások szerint 700 ember 10 éven át készíthette három részletben Kr. e. 2660-ban. A legfelső szintet hat koncentrikus lépcső, vagy terasz képezi.

A helyi legenda szerint egy rég elfeledett királyt, Silt vagy Zelt temették ide lovaival és számos aranytárggyal együtt. *William Stukeley* arról számolt be a XVIII. században, hogy 1723-ban a halom tetején lyukat fúrtak és leereszkedve csontokat találtak, amelyeken lószerszámmaradványok voltak. Ezt követően többször is megfúrták a hal-

mot, de soha semmit nem találtak. Annál több elmélet látott napvilágot arról, miért és kik emelték a halmot. Az egyik legutóbbi elképzelés szerint ősi kelta Istenanya-jelkép, és termékenység kultikus szertartásokat tartottak ott az év különböző szakjaiban. De akadnak, akik azt vallják, hogy ősi csillagvizsgáló. Az új vizsgálat eredményeit ősszel teszik közzé. (BBC News)

Újabb festett barlang

Úgy látszik, 20–30 ezer évvel ezelőtt sem volt alacsony a mai Franciaország területén élő ősemberek „életszínvonala”. Ezt látszik legalábbis bizonyítani egy újabb, immár sokadik festett barlang feltárása.

A festmények ezúttal Quercy-ben kerültek elő, ahol már eddig is szép számmal akadtak barlangi rajzokra. A két barlangüregre véletlenül bukkantak rá barlangászok. Az elülső részben a fekete-fehér rajzok elég rossz állapotban maradtak meg. A kutatók mégis azonosítottak egy negatív te-

nyérle nyomatot és két állat kontúrjait. A második üreg az érdekesebb. Ez két tereméből áll, s falait pöttyözéssel készített ábrák díszítik. A prehisztórikus ábrázolás kezdetén alkalmazták ezt a módszert, s evvel a technikával „rajzolt” képeket már találtak ugyanebben a barlangrendszerben.

A rajzok feltehetően a gravetti (27–20 ezer év) vagy a solutréi (20–17 ezer év) kultúrához tartoznak. A kutatók szerint a quercy-i barlangrendszer még mindig nincs teljes egészében feltárva. (Le Nouvel Observateur)

röviden

AZ ÉLET ÉS TUDOMÁNYNAK
ÉS A PETŐFI RÁDIO GORDIUSZ MŰHELYÉNEK
ÖSSZEÁLLÍTÁSA

★ **BURGENLAND 80 ÉVES.** Ausztriához tartozásának nyolcvanadik évfordulóját ünnepelte az osztrák tartomány. A St. Germain-i és a trianoni békeszerződéssel 1919-20-ban német nyelvű magyar területekként csatolták el Burgenlandot Magyarországtól. A békeszerződések 4313 négyzetkilométerben állapították meg Burgenland nagyságát, lakosainak számát pedig 340 ezerben jelölték meg. A végleges rendezéssel 1923-ban 3967 négyzetkilométer és mintegy 285 ezer lakos került Ausztriához. Az 1991-es népszámláláskor 5000 ember vallotta magát magyar anyanyelvűnek.

● **MAGYAR TELEPÜLÉSTÁR.** A Kárpát-medence tízezer településéről szolgáltat adatokat a Magyar Településtár, amely a XX. század valamennyi, iratokban, hivatalos forrásokban előforduló helységnevet tartalmazza. A könyv azonos rendszerben tárgyalja a magyar és a szomszédos országok helységnevi anyagát, figyelembe véve az egyesítéseket, megszüntetéseket, változásokhoz csatlakozásokat és határváltozásokat. A kötetből feltárul a város- és község-hálózat XX. századi alakulása, követhetők a hivatalos, illetve az alternatív nevek változásai.

★ **VÍZUM AZ ÉLETÉRT.** A Budapesti Történeti Múzeum új kiállítása a II. világháború idején zsidók életét mentő diplomaták tevékenységét mutatja be. A kiállításon *Raoul Wallenberg*, *Per Anger*, *Aristides de Sousa Mendes*, *Giorgio Perlasca*, *Carl Lutz*, *Feng Shan Ho*, *Chiune (Sempo) Sugihara*, *Jan Zwartendijk* és *Hiram Bingham* tevékenységéhez fűződő dokumentumok, fényképek láthatók. A látlat Ankarából érkezett Budapestre, s Berlinben is bemutatják.

★ **CSIGAHAJTOTT CSIGAITÓ.** Nagy-Britanniában évente 20 millió fontot költenek a szántóföldeken károsító, falánk meztelen csigák irtására, ezért a brit mérnökök intelligens robotokat akarnak bevetni ellenük. A csigaterminátorok járőrözve kutatnának a termést pusztító puhatestűek után, hosszú karjukkal felszednék és megsemmisítenék őket. A mérnökök azon gondolkodnak, hogyan hasznosíthatnák a robotok energiaforrásként a csigák tetemét. Az őszi búzában négyzetméterenként átlagosan 200 meztelen csiga él, s ennyi kielégítően egy puhatestűekre vadászó robot étvágyát.